



Oktober 2017

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT
vedrørende
forslag til lov om ændring af militær straffelov, militær disciplinarlov og militær
retsplejelov
(Anvendelsesområde i forhold til tjenstgørende militært personel m.v.)

Et udkast til lovforslag om ændring af militær straffelov, militær disciplinarlov og militær retsplejelov har i perioden fra den 19. juli 2017 til den 28. august 2017 været sendt i høring hos:

Advokatrådet, Centralforeningen for Stampersonel (CS), Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, DJØF, Domstolsstyrelsen, Hovedforeningen for Personel af Reserven i Danmark (HPRD), Hovedorganisationen af Officerer i Danmark (HOD), Hærens Konstabel- og Korporalforening (HKKF), Institut for Menneskerettigheder, InterForce, Justitia, KL, LO, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret og samtlige byretspræsidenter.

Forsvarsministeriet har modtaget høringssvar fra Centralforeningen for Stampersonel (CS), Dansk Arbejdsgiverforening, Hovedorganisationen af Officerer i Danmark (HOD), Hærens Konstabel- og Korporalforening (HKKF), Institut for Menneskerettigheder, KL, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret og Københavns Byrets præsident på vegne af byretspræsidenterne.

Nedenfor gennemgås og kommenteres de væsentligste bemærkninger fra de hørte parter. Forsvarsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført med kursiv.

Høringssvarene

Dansk Arbejdsgiverforening, Institut for Menneskerettigheder, KL og Københavns Byrets præsident har ikke bemærkninger til lovforslaget.

HKKF og CS anerkender, at organisationsændringerne på Forsvarsministeriets område har skabt behov for nærmere at afklare, i hvilket omfang militær straffelov, militær disciplinarlov og militær retsplejelov finder anvendelse for tjenstgørende militært personel i de funktionelle styrelser, da disse udfører støttefunktioner for det militære forsvar, men ikke er underlagt en militær kommando. HKKF og CS finder imidlertid, at militær straffelov, militær disciplinarlov og militær retsplejelov er relateret til en række militære pligter, som er begrundet i forswarets operative opgaveløsning, og at anvendelsen af lovene derfor ikke giver mening i relation til udførelsen af arbejdsopgaver i styrelser, som udfører støttefunktioner for det militære forsvar.

HKKF og CS finder konkret, at de foreslåede lovændringer på en række områder er i modstrid med militær straffelovs intentioner, og fremhæver blandt andet, at lovgivningens begreber "overordnet/underordnet", "foranstående" og "tjenstlig ordre" giver mening i en operativ militær kontekst, men vil være meget vanskeligt at anvende i relation til arbejdet i styrelserne. HKKF og CS finder også i relation til den militære disciplinarlov, at der vil opstå væsentlige definitoriske spørgsmål, eksempelvis vedrørende kompetencen til at pålægge disciplinarmidler.

I oktober 2014 blev der gennemført en omfattende organisationsændring på Forsvarsministeriets område. Som led i organisationsændringen blev en række opgaver på forsvarschefens myndighedsområde overført til nyoprettede styrelser under Forsvarsministeriet. Disse styrelser, som aktuelt omfatter Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse samt Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse, udfører i dag en række støttefunktioner for Værnsfælles Forsvarskommando, Forsvarsministeriets departement og de øvrige myndigheder under Forsvarsministeriet. Som følge af organisationsændringen gør en række militært ansatte inden for Forsvarsministeriets område dermed i dag tjeneste i myndigheder, der ikke er underlagt forsvarschefen.

Som det fremgår af afsnit 2.2 i bemærkningerne til lovforslaget er der ikke i lovgivningen taget udtrykkelig stilling til, om disse militært ansatte fortsat anses for at være tjenstgørende militært personel og dermed omfattet af militær straffelov, militær disciplinarlov og militær retsplejelov. Henset til, at der er tale om straffe- og disciplinærretlig lovgivning, finder Forsvarsministeriet det rigtigst at tydeliggøre, at lovene finder anvendelse på militært ansat personel i alle myndigheder inden for Forsvarsministeriets område.

Det bemærkes i den forbindelse, at militær straffelov, militær disciplinarlov og militær retsplejelov ikke skelner mellem, om militært tjenstgørende personel varetager operative opgaver eller indgår i støttefunktioner. Også før organisationsændringen i 2014 omfattede mili-

tær straffelov, militær disciplinarlov og militær retsplejelov således det militært tjenstgørende personel, som varetog støttefunktioner, herunder eksempelvis personel i Forsvarets stab. De tre love finder dermed ikke alene anvendelse inden for det, der i høringsvaret betegnes som en snæver militær operativ kontekst. Det vil blive understreget i bemærkningerne til lovforslaget, at der ikke med lovforslaget er tiltænkt en ændring – men alene en tydeliggørelse – af gældende ret for det militært tjenstgørende personel, der er ansat i de nyoprettede styrelser.

I forhold til spørgsmålet om myndighed til at anvende disciplinarmidler henvises til bekendtgørelse nr. 1196 af 8. december 2005 om disciplinarmyndighed i forsvaret. Det bemærkes i den forbindelse, at bekendtgørelsen vil skulle opdateres, såfremt lovforslaget vedtages.

Det fremgår endvidere af afsnit 2.2 i bemærkningerne til lovforslaget, at det er Forsvarsministeriets opfattelse, at militært ansatte i Forsvarsministeriets departement også bør omfattes af de tre love, således at alle militært ansatte omfattes af det militære straffe- og disciplinærretlige system, uanset om de er eller har været ansat under forsvarschefen, i en af de øvrige styrelser under Forsvarsministeriet eller i Forsvarsministeriets departement. Forsvarsministeriet lægger i den forbindelse vægt på, at det derved sikres, at der er et ens retsgrundlag for alle militært ansatte.

HOD bemærker, at det ikke kan udelukkes, at der kan opstå særlige og enkeltstående situationer, hvor militært personel eller tidligere militært personel bliver ansat under andre ministerområder, og på den baggrund finder organisationen, at lovenes anvendelsesområde ikke burde begrænses til Forsvarsministeriets ministerområde. HOD har overfor Forsvarsministeriet efterfølgende oplyst, at organisationen mener, at sådanne særlige situationer eksempelvis kunne tænkes at opstå i forbindelse med ressortomlægninger fra Forsvarsministeriets område til et andet ministerium.

Henset til, at ansættelse af militært tjenstgørende personel på andre ministerområder end Forsvarsministeriets i givet fald alene vil ske i helt særlige og enkeltstående tilfælde, vurderer Forsvarsministeriet, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at udvide anvendelsesområdet for militær straffelov, militær disciplinarlov og militær retsplejelov til at omfatte samtlige ministerområder. Såfremt det måtte blive aktuelt i forbindelse med en eventuel ressortomlægning, vil Forsvarsministeriet imidlertid være opmærksom på at sikre en afklaring af det militære personels status. For så vidt angår tidligere militært personel bemærkes, at militær straffelov, militær disciplinarlov og militær retsplejelov omfatter hjemsendt militært personel. Dette vil fortsat være tilfældet med den foreslåede lovændring. Hjemsendt militært personels eventuelle senere ansættelsessted vil ikke have indflydelse på, om de er omfattet af de tre love eller ej.

HOD finder endvidere, at begrebet "hjemsendt" ikke synes at være særlig godt defineret.

For så vidt angår begrebet "hjemsendt" og fortolkningen heraf er der ikke med den foreslåede lovændring tiltænkt en ændring af gældende ret.